

Ingrid Bergman, recordada per Isabella Rossellini

El passat 29 d'agost es va complir el centenari del naixement d'un dels grans mites de la història del cinema, l'actriu sueca Ingrid Bergman, una de les estrelles més guardonades i admirades i un dels rostres més bells i acollidors que han habitat mai el cel·luloide. Una icona immortal de la gran pantalla, intèrpret de personatges inoblidables com l'Ilsa de 'Casablanca', que és recordada per la seua filla Isabella Rossellini en un documental emès aquest mes de setembre pel canal francès TCM Cinéma.

Reportatge de Xavier Aliaga

A una aclaparadora i fascinant filmografia, com la de l'enyorada Ingrid Bergman (Escotolm, 1915 - Londres, 1982), havia de correspondre una biografia igualment extraordinària. Una existència agitada, repartida per multitud de països i escenaris, que serveix en certa manera de subtext explicatiu de la seua trajectòria. L'interès del documental de TCM rau en el fet que és una de les persones més vinculada a l'estrella sueca, la també actriu Isabella Rossellini, un

dels fruits del seu matrimoni amb el director italià Roberto Rossellini, l'encarregada de contar alguns dels aspectes relacionats amb la biografia de sa mare, morta el 1982, a 67 anys, a causa d'un desprietat càncer de mama. L'embat definitiu d'una existència glamurosa i prolífica, ahora que agitada.

Ingrid descobrí de ben petita que la vida no fa presoners. Sa mare, Friedel Adler, una alemanya d'Hamburg, morí quan la futura estrella tenia només tres anys. El pare, Justus Samuel Bergman, mo-

rí onze anys després, quan Ingrid era una adolescent. “Fou una infantesa difícil, per la mort dels pares quan ella encara era molt jove. Però en el cinema ella va trobar la seua gran passió, allò que li va retornar les ganes de viure”, conta Isabella Rossellini en el documental. Més tard, la filla de l'estrella afegeix que l'actuació era també un antídoto contra la seua timidesa. “La mare era molt tímida en la vida real. Però quan entrava en un plató no ho era, de tímida. Hi ha molts actors que són tímids i que s'alliberen a l'hora d'actuar”, aclareix Rossellini.

A Bergman, amb tot, no li resultà fàcil abraçar aquesta vocació. El seu oncle i tutor, Otto Bergman, s'oposava a una professió mal vista encara als anys 30 a la luterana Suècia. La jove, a més, era una bona estudiant. Va poder més que la severitat del seu parent la insistència de la jove i una brillant prova d'accés a The Royal Dramatic Theater School, una prestigiosa institució en la qual s'havia format Greta Garbo i que li obrí les portes de bat a bat al teatre i el cinema suecs. Una de les seues primeres pel·lícules, *Munkbrogreven* (1932), “la va fer molt coneguda a Suècia”, apunta la filla. I més enllà. Apel·lant als seus orígens alemanys, el ministre de propaganda de Hitler, Joseph Goebbles, va intentar atraure l'actriu al cinema del III Reich. Bergman s'hi va negar. La següent proposta seria el germen d'una reeixida carrera: el productor David O. Selznick comprà els drets de la seua sisena pel·lícula, *Intermezzo* (1936) per rodar la versió en anglès.

Rossellini té una teoria sobre això que la lliga de nou a l'altra gran estrella sueca del cinema. “Greta Garbo, en aquella època, no volia continuar fent cinema. Ella era la gran estrella escandinava a Hollywood. I els productors buscaven qui podia omplir aquell buit”, explica. Fou Selznick “el primer a veure alguna cosa especial en la mare”. El mític productor, paradigma d'un Hollywood que “cercava el talent per tot el món i que tenia un *star-system* molt internacional”, li féu un contracte de set anys que donà com a fruit la participació, entre altres, en la mitològica *Casablanca* (1942) de Michael Curtiz i Humphrey Bogart, una pel·lícula que, quan Bergman l'està rodant, “no era conscient, evidentment, que esdevindria un gran clàssic”.

Una de les grans anècdotes relacionades amb la pel·lícula, relatada per Rossellini, té a veure amb el seu final. Sobre el paper, s'havia de rodar una doble resolució de la història d'amor: una escena, que mai no es va filmar, amb el dur Rick Blaine retenint l'amor de la seva vida. I una segona, amb Ilsa Lund escollint finalment anar-se'n de Casablanca amb el seu marit, Viktor László, el desenllaç que passà a la història. Els productors, en veure el brut, s'entusiasmaron amb aquest desenllaç. “No sabien que l'altre final no s'havia arribat rodar”, conta Rossellini amb un somriure.

La dècada dels 40 és una etapa de plenitud per a Bergman. Roda amb alguns dels millors directors

LA VIDA AMB ROSELLINI.

A la pàgina anterior, Indrigo Bergman fotografiada en el rodatge de *Stromboli*. Sobre aquestes ratlles, l'actriu amb Roberto Rossellini i els seus tres fills, Roberto, Isabella i Isotta.

de la meca del cinema, com ara Victor Fleming, Sam Wood, George Cukor, Leo McCarey o Alfred Hitchcock. Guanya un parell de Globus d'or i un Oscar per *Llum que agonitza* (1944), a les ordres de Cukor. I incorpora a la seua trajectòria un bon grapat de nous personatges inoblidables, com ara la Joana d'Arc que Bergman interpreta “potser perquè va veure en ella una dona independent”, una mena de símbol de l'actriu que va voler ser malgrat ser una carrera professional mal vista en el seu entorn. “La mare adorava el cinema de Hollywood”, assegura Rossellini. I semblava especialment satisfeta d'haver estat una de les actrius fetitxe del mag del suspens, el britànic Alfred Hitchcock, amb el qual la unia, segons la filla de Bergman, “una gran amistat”. A més del talent, l'actriu sueca admirava d'ell el seu tarannà expansiu i divertit. I el

INGRID BERGMAN NO DESITJAVA UN TRENCAMENT AMB HOLLYWOOD. PENSAVA QUE SOLS PASSARIA DOS MESOS A ITÀLIA

que sabia extraure dels intèrprets. “La mare conta que Hitchcock pensava que, quan els actors feien emergir els seus sentiments, era quan estaven preparats per rodar les escenes”. Amb el britànic va fer tres pel·lícules, dins de la seua política de treballar sovint amb els mateixos actors, “la qual cosa feia que sabera què podien aportar els intèrprets a cada personatge”.

Comptat i debatut, *Under capricorn* (1949), amb el director britànic, tanca una etapa. Rossellini in- →

GENÈTICA. Isabella Rossellini ha heretat bona part de la bellesa i el talent de sa mare. A l'esquerra, una imatge actual de l'actriu i filla d'Ingrid Bergman.

→ sisteix al llarg del documental en l'ídil·li de sa mare amb Hollywood, però també apunta que la Bergman “va trobar el neorealisme italià molt interessant”. La història és coneguda: l'actriu escriu una carta al director Roberto Rossellini demanant treballar amb ell. L'italià acceptà l'ofereïment. Roden *Stromboli* (1950), s'enamoraren i ella queda en estat. Bergman era casada aleshores amb Petter Lindström i tenia una filla. L'escàndol fou tremebund. L'actriu és acaçada i vilipendiada pels sectors més reaccionaris. I rep centenars de cartes que la insulten. Però ja no hi ha punt de retorn: naix el primer fill amb Rossellini, Roberto, es divorcia de Lindström i es casa amb l'italià. Una relació amorosa i, també, creativa: amb Rossellini concep les bessones Isabella i Isotta. I roda quatre pel·lícules més.

“A partir d'ací, la meua mare fa un cinema d'autor, un cinema concebut com a art. Es tracta d'una evolució, però la meua mare mai no va voler una ruptura amb Hollywood. Ella pensava que passaria a Itàlia els dos mesos necessaris per rodar la pel·lícula [en referència a *Stromboli*], però es va enamorar del meu pare. Això no estava previst”, explica la filla, que evita esplaïar-se sobre l'escàndol i la posterior separació dels seus pares.

Bergman, en qualsevol cas, passa a una dimensió artística nova. Durant 15 anys fa teatre a Londres i, gràcies al domini de cinc llengües (parlava suec, alemany, anglès, francès i italià) fa una carrera internacional aparentment sense paral·lelismes. I fins i tot torna a Hollywood per la porta gran, amb l'Oscar per *Anastasia* (1956). Al final de la seua carrera, tanmateix, ha de resoldre un compte pendent. “De la mateixa manera que havia escrit una carta al meu pare, escriví una carta a Ingmar Bergman. Li deia que si pensava algun dia en algú, per fer una pel·lícula, que pensara en ella, que li agradaria treballar amb ell”, conta Rossellini. La resposta de l'insigne director suec fou *Sonata de tardor* (1978), l'obra pòstuma de l'actriu en el cinema. Una doble satisfacció. Per treballar amb Bergman. “I per poder tornar a fer un film en la seua pròpia llengua.” •

Raquel
Ricart Leal
Les ratlles de la vida

34 Dham 3a. edició

Les ratlles de la vida
de RAQUEL RICART LEAL

NOVETATS 3i4
Edicions Tres i Quatre / València

Pots seguir-nos a
Facebook i Twitter

Visita la nostra botiga virtual
en www.tresiquatre.com